

ЄВРОПЕЙСЬКІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ: НОВІ ВИМІРИ У ВОЄННИЙ ЧАС

Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції

ЄВРОПЕЙСЬКІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ: НОВІ ВИМІРИ У ВОЄННИЙ ЧАС

МАТЕРІАЛИ
Міжнародної науково-практичної конференції

Одеса, 16 травня 2025 року

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет «Одеська юридична академія»

ЄВРОПЕЙСЬКІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ: НОВІ ВИМІРИ У ВОЄННИЙ ЧАС

МАТЕРІАЛИ
Міжнародної науково-практичної конференції

Одеса, 16 травня 2025 року

Том 1

Одеса
2025

УДК 005.332.2(4):316.42(477)“364”“20”(062.552)
Є 24

*Рекомендовано до друку вченою радою
Національного університету «Одеська юридична академія»
(протокол № 8 від 16.05.2025 р.)*

За загальною редакцією **С. В. Ківалова**

Є 24 **Європейські орієнтири розвитку України: нові виміри у воєнний час** : у 2 т. : матеріали Міжнар.наук.-практ. конф. (Одеса, 16 травня 2025 р.) / за заг. ред. С. В. Ківалова. – Одеса : Фенікс, 2025. – Т. 1. – 772 с.
ISBN 978-617-8430-61-0

Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Європейські орієнтири України: нові виміри у воєнний час» містять результати наукових досліджень і практичних напрацювань вчених, фахівців і військовослужбовців, здійснені в умовах повномасштабної війни. У збірнику представлено як теоретичні, так і емпіричні дослідження у галузях філософії, загальної теорії держави і права, історії права, сучасних соціально-політичних процесів, соціології та психології.

Особливу увагу приділено аналізу загроз національній безпеці в конституційному, міжнародному та європейському правовому контекстах, а також питанням трудового, соціального, земельного, аграрного та екологічного права. Окремі розділи присвячено функціонуванню економіки та підприємництва в умовах євроінтеграції.

У збірнику також розглянуто проблематику цифрової трансформації, захисту інформації та кібербезпеки в умовах воєнного часу, методику викладання іноземних мов, перекладознавство, лінгвістику і журналістику. Висвітлено наукові здобутки в адміністративному, фінансовому, морському та митному праві, реформуванні судової системи, діяльності прокуратури, правоохоронних органів та адвокатури. Окремо проаналізовано питання кримінального права, кримінального процесу, кримінології, криміналістики, судової експертизи, медико-психологічного забезпечення правосуддя, а також аспекти цивільного, сімейного, господарського права, інтелектуальної власності та патентного судочинства. Розглянуто також актуальні питання діяльності бібліотек у закладах вищої освіти та фізичної підготовки здобувачів вищої освіти.

Збірник адресовано науковцям, викладачам, здобувачам вищої освіти, а також практикам у галузях права, економіки, соціології, політології, психології, філології, журналістики та кібербезпеки.

УДК 005.332.2(4):316.42(477)“364”“20”(062.552)

Відповідальний за випуск **М. Р. Аракелян**

ISBN 978-617-8430-61-0

© НУ «Одеська юридична академія, 2025
© Автори статей, 2025

Зільберт Валентина Сергіївна ЄВРОПЕЙСЬКІ ПІДХОДИ ДО ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ: ПРИНЦИПИ ТА ДОСВІД	66
Костюк Михайло Анатолійович ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ВИКОНАННЯ РІШЕНЬ СУДІВ ДЕРЖАВНОЮ КАЗНАЧЕЙСЬКОЮ СЛУЖБЮ УКРАЇНИ	68
Малюта Владислав Васильович ЩОДО НАЛЕЖНОГО СУБ'ЄКТА РОЗГЛЯДУ СКАРГИ ЩОДО ЗДІЙСНЕННЯ ОРГАНАМИ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ ВЛАСНИХ (САМОВРЯДНИХ) ПОВНОВАЖЕНЬ.	71
Негара Олена Віталіївна СЕГМЕНТУВАННЯ СТАТУСІВ НЕЗАЛЕЖНИХ ПОСЕРЕДНИКІВ І ЧЛЕНІВ ТРУДОВОГО АРБИТРАЖУ (ДЛЯ АНТИКОРУПЦІЙНИХ ЦІЛЕЙ).	75
Голоядова Тетяна Олексіївна ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ВДОСКОНАЛЕННЯ ПОДАТКОВОГО КОНТРОЛЮ В УКРАЇНІ ЗГІДНО МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТИВ.	79
Панфілов Олег Євгенович ПРАВОВІ АСПЕКТИ ОПОДАТКУВАННЯ ІТ-КОМПАНІЙ.	82
Сідор Михайло Іванович ОСОБЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ВИНИ В ОПОДАТКУВАННІ В УКРАЇНІ.	85
Гуглей Віталій Вікторович ФІНАНСОВА ДИСЦИПЛІНА У СИСТЕМІ ПУБЛІЧНИХ ФІНАНСІВ.	89
Подольська Анастасія Андріївна ЗАХИСТ ПЕРСОНАЛЬНИХ ДАНИХ В ПРОЦЕСІ ЗАСТОСУВАННЯ ПОЛОЖЕНЬ FATCA	91

СЕКЦІЯ 2. АКТУАЛЬНІ ГРАНІ ЗАГАЛЬНОЇ ТЕОРІЇ ПРАВА ТА ДЕРЖАВИ

Завальнюк Володимир Васильович ДЕРЖАВНА ВЛАДА КРИЗЬ ПРИЗМУ ЮРИДИЧНОЇ АНТРОПОЛОГІЇ	94
Мельничук Ольга Степанівна ОБґРУНТУВАННЯ ДОКТРИНИ ВЕРХОВЕНСТВА ПРАВА В УМОВАХ ПОСТМОДЕРНУ ТА ГІБРИДНОЇ ВІЙНИ.	97
Іванченко Ольга Миколаївна ЛЕГІТИМНІСТЬ ПРАВА В КОНТЕКСТІ ТЕОРІЇ КОМУНІКАТИВНОЇ РЕАЛЬНОСТІ	100
Кравченко Сергій Петрович ЮРИДИЧНИЙ ТЕКСТ І ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ: ПРОБЛЕМА АВТОРСТВА В КОНТЕКСТІ ОНТОЛОГІЇ ПРАВА	103
Чувакова Ганна Михайлівна ДЕФОРМАЦІЯ ПРАВОВИХ ЦІННОСТЕЙ ТА АНОМІЯ	106
Антошина Ірина Володимирівна ІНФОРМАЦІЙНА ВЛАДА В ЦИФРОВУ ЕПОХУ: АКСІОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ.	109
Ковбасюк Степан Валерійович ІНСТИТУТ ОМБУДСМАНА В КОНТЕКСТІ ІНСТИТУАЛІЗАЦІЇ ПРАВОВАХИСНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СУЧАСНОЇ ДЕРЖАВИ	112
Дудник Руслана Миколаївна ВПЛИВ ПРОЦЕСУ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ НА ПРИНЦИП ВЕРХОВЕНСТВА ПРАВА	115
Kobko-Odarii Viktoriia Serhiivna THEORETICAL AND LEGAL ANALYSIS OF THE LEGAL SYSTEM OF SCOTLAND	117
Іванчук Віра Євстафіївна ПРАВОВИЙ МОНІТОРИНГ ЯК ІНСТРУМЕНТ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА	120
Гаркуша Євгеній Олексійович СПАДКОВІ ЕЛЕМЕНТИ В ЕСТЕТИЦІ СУЧАСНОЇ ДЕРЖАВИ.	123

Список використаних джерел:

1. Постанова Верховного суду від 24.02.2022 р. № 520/5314/2020. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/103562014>.
2. Постанова Верховного суду від 31.05.2021 р. № 520/10718/19. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: https://verdictum.ligazakon.net/document/97284038?utm_source=biz.ligazakon.net&utm_medium=news&utm_content=bizpress01.
3. Офіційний сайт Державної податкової служби України. URL: <https://tax.gov.ua/>. (дата звернення: 02.04.2025 р.).

Ключові слова: податковий контроль, контролюючий орган, платники податків, податкова перевірка, реформа системи оподаткування.

Keywords: tax control, regulatory authority, taxpayers, tax audit, tax system reform.

Панфілов Олег Євгенович

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
доцент кафедри адміністративного і фінансового права,
кандидат юридичних наук, доцент*

ПРАВОВІ АСПЕКТИ ОПОДАТКУВАННЯ ІТ-КОМПАНІЙ

З кожним роком зростає інтерес до ІТ компаній. Ці компанії стають все більш важливою частиною світової економіки. Вони відіграють ключову роль у створенні нових технологій, робочих місць і ринків. З цим зростає і попит на фінансування стартапів.

ІТ компанії мають доступ до різних методів фінансування, таких як венчурний капітал, краудфандінг, ангельські інвестори, державні гранти, і багато інших. Кожен з цих методів має свої правові аспекти та ризики. Всі методи фінансування стартапів супроводжуються правовими ризиками та особливостями оподаткування, такими як інтелектуальна власність, договори з інвесторами, регулювання фінансового ринку тощо.

Метою дослідження є аналіз методів фінансування та оподаткування ІТ компаній в Україні та Європі. Проведення аналізу правових ризиків і способів захисту інтелектуальної власності ІТ компаній. Розгляд перспективних змін до правового механізму ПДФО, та нових можливостей для ІТ спеціалістів підвищити свою пенсію.

Від сплати ПДФО кошти надходять до місцевих бюджетів. Аналізуючи статті 64 – 69 Бюджетного кодексу України бачимо, як розподіляється податок на дохід фізичних осіб, а це місцеві бюджети. Якщо ми будемо переформатовувати рух грошей або їхньої частини, що надходять за рахунок податків, на якісь інші цілі, то виникнуть питання у територіальних громад. Фактично, це питання не стіль-

ки податково правового регулювання, а проблема наступної стадії руху публічних фінансів, а саме їх розподіл і витрачання. Потрібно обміркувати цю ідею: чи трансформувати цей механізм через внесення зміни до кількох законодавчих актів або щось інше? Можливо, більш перспективним було б подумати, що нам заважає запровадити новий платіж, виділити частину, що виплачується в режимі ПДФО, та «переадресувати» її на збір для фінансування ІТ-відносин. Можливо, простіше було б сформувати та закріпити новий розділ у Податковому кодексі України. При цьому, первинним завданням є внесення змін до ст. 9 Податкового кодексу України, в якій системно закріплюється перелік податків і зборів.

Наприклад, як це працює в Дія Сіті. Цього було досягнуто за рахунок зменшення оподаткування. Якщо якісь напрямки зменшуються і якщо на кілька відсотків знизився певний податок, і частина вносилася б у загальний розвиток, це була б подвійна вигода, зокрема й для державного бюджету, бо якщо ми не повністю їх переказуємо, а 10-15%, які йтимуть на розвиток ІТ-індустрії, тоді це буде додаткова соціальна мотивація для того щоб податки сплачували за повною ставкою ІТ-спеціаліста. Це б дозволило уникнути масового оформлення ІТ-спеціалістів на західні компанії [1].

Зміна податкової соціальної пільги 2023 року.

У зв'язку з підвищенням прожиткового мінімуму у 2023 році, стає очевидним, що зазначена вище податкова соціальна пільга на 2023 рік не збільшиться. Головним чином, ця пільга застосовується в ситуаціях з невеликими зарплатами, які виникають, наприклад, коли людина працювала на неповну ставку, мала періоди безробіття або відпочинку за власний рахунок протягом частини місяця. Також розповсюдженим є застосування цієї пільги до доходів одного з батьків, які мають двох або більше дітей віком до 18 років. У цьому випадку граничний розмір доходу, який визначає можливість застосування цієї пільги, зростає на кількість дітей, які є в сім'ї.

Об'єднана звітність ПДФО 2023 року.

У 2023 році існує можливість зміни розрахунку податку на дохід, переходячи від щоквартального подання звіту до щомісячного. Ця ініціатива враховує положення Законопроекту № 6120, який був прийнятий за основу Верховною Радою ще у вересні 2022 року. Згідно з цим Законопроектом, звіти повинні бути подані не пізніше, ніж протягом 20 календарних днів після завершення звітного місяця, аналогічно до процедури, що діяла раніше для Звіту з єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування (ЄСВ). Остаточне рішення щодо впровадження цих змін у 2023 році залежить від парламентаріїв, але ця ініціатива має об'єктивну мету – забезпечення своєчасного оновлення інформації у Пенсійному фонді. Зокрема, щоквартальне подання звітів може призвести до затримок у соціальних виплатах [2].

Також, важливо зауважити, що у 2023 році при звітуванні за IV квартал 2022 року обов'язково слід використовувати оновлену форму Податкового розрахунку. В розділі I цієї форми додані нові рядки 1.6, 2.6, 3.7, 4.4, 6.4, які дозволяють

відображати суми нарахованої зарплати для найманих працівників, які були призвані на військову службу до Збройних Сил України під час мобілізації і не отримували грошового забезпечення за цей період. Ці зміни базуються на наказі Міністерства фінансів України від 04.07.2022 року, № 189. Деталі цих змін можуть бути отримані від представників Державної податкової служби у Дніпропетровській області.

Податкові стимули.

В сучасному світі інновації та стартапи стали домінуючою тенденцією у бізнесі. Вони сприяють розвитку нових технологій та створюють нові можливості для розвитку економіки. Однак, розвиток інновацій та стартапів є надзвичайно складним та коштовним процесом. Тому, відповідно до законодавства, держави надають податкові стимули для інновацій та стартапів, щоб стимулювати розвиток цих галузей та зменшити фінансові бар'єри для стартапів.

У цій статті ми розглянемо, які податкові стимули надають держави для інновацій та стартапів, що це означає для бізнесу, а також рекомендації для отримання податкових стимулів.

Податкові стимули для інновацій та стартапів. Податкові стимули є спеціальними нормативними положеннями, які надають додаткові податкові пільги та знижки для інноваційних та стартап-компаній. Ці стимули мають на меті сприяти розвитку нових технологій та створенню нових можливостей для розвитку економіки. У різних країнах світу податкові стимули для інновацій та стартапів можуть відрізнятися за своїм характером та обсягом. Однак, вони мають загальні характеристики, які сприяють створенню інновацій та розвитку стартап-компаній.

Основні види податкових стимулів для інновацій та стартапів, які надаються державами, можуть включати наступне:

- *Звільнення від оподаткування прибутку*: цей вид стимулів надається стартап-компаніям, які мають великий потенціал росту та інноваційних рішень. Це означає, що компанії можуть не платити податок на прибуток протягом певного періоду (зазвичай від 3 до 10 років), щоб зменшити фінансовий бар'єр для розвитку компанії та прискорити її зростання.
- *Зменшення ставок податку на прибуток*: деякі країни можуть надавати знижки на ставки податку на прибуток для інноваційних та стартап-компаній, які зареєстровані на їх території.
- *Податкові кредити*: це означає, що компанії можуть отримати податкові кредити за певні витрати, пов'язані з розробкою технологій та інновацій.
- *Звільнення від оподаткування акцій та опціонів*: деякі країни можуть надавати звільнення від оподаткування акцій та опціонів, які видані компанією для співробітників.

Окремо слід звернути увагу на фінансову підтримку та гранти. Крім податкових стимулів, деякі країни можуть надавати фінансову підтримку та гранти для інноваційних та стартап-компаній.

Отже, ІТ сфера в Україні виокремлюється як окремий напрямок діяльності і ось такі спеціальні правові режими, як Дія Сіті, вони тому доказ. Пропонується створити приватний інвестиційний фонд, але з підтримкою держави, який буде використовуватися, щоб сформувати культуру розвитку ІТ-спеціалістів і культуру того, що гранти йтимуть в ІТ-стартапи. ЄСВ, наприклад, якщо ІТ-компанії розумітимуть, що воно йде чітко на розвиток ІТ-стартапів, на гранти для айті-компаній, на навчання фахівців, допомогу безробітним фахівцям, загалом для тих людей і компаній, які можуть генерувати додану вартість, а відповідно збільшувати обсяги податкових надходжень для країни. ПДФО зі свого боку як майбутні інвестиції та гроші. Фахівців не працевлаштовуватимуть з офіційним рівнем заробітних плат тільки 8 тисяч гривень і не просто оплачуватимуть 20% ПДФО, а працевлаштовуватимуть із рівнем винагороди еквівалентним до 2-3 тисяч доларів США, бо розумітимуть, що ці гроші йтимуть до пенсійного фонду, який працюватиме з інвестиційними компаніями, що будуть інвестувати в ІТ-стартапи в Україні. Це як єдиний цикл. І це і є одна з основних можливостей, тому що зараз дуже важливим є залучення фінансів для українських стартапів.

Список використаних джерел:

1. Hatch P.J. Technology Market Assessment: Ukraine 2016. *Akholi Research*. 2016. Version 1.1.1. URL: www.akholi.com/wp-content/uploads/2016/.../Ukraine-Technology-Exports-2016.pdf (Last accessed: 22.09.2023).
2. Коваль М. Права інтелектуальної власності на створений ІТ-продукт: проблемні моменти. *Lexology*. 2016. URL: <https://www.lexology.com/library/detail.aspx?g=3541a391-5bbf-40bf-a75a-b54fe60d9a07> (дата звернення: 22.09.2023).

Ключові слова: оподаткування іт компаній, венчурні фонди, ангельські інвестори, крауд-фандинг.

Keywords: taxation of IT companies, venture funds, angel investors, crowdfunding.

Сідор Михайло Іванович

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
доцент кафедри адміністративного та фінансового права,
кандидат юридичних наук, доцент*

ОСОБЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ВИНИ В ОПОДАТКУВАННІ В УКРАЇНІ

Сучасні виклики, які постали перед нашою державою у різних проявах пов'язані з забезпеченням національної безпеки. Однією зі складових національної безпеки є фінансова безпека. Результативне, ефективне та раціональне використання фінансових ресурсів держави та місцевого самоврядування лежить в основі подальшого економічного розвитку країни, підвищення рівня добробуту населення. Все це можливе лише за умови забезпечення фінансової безпеки держави.